

АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Петрина І. В., студ.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доц. **О.В. Комірна**
Київський національний торговельно-економічний університет

На сучасному етапі грошові потоки є найбільш ліквідними активами підприємства. У зв'язку з обмеженістю грошових ресурсів вітчизняних підприємств, їх нестійким фінансовим станом, виникає необхідність проведення аналізу грошових потоків.

Теоретичному обґрунтуванню й практичному вирішенню питань аналізу грошових потоків підприємств присвячена значна кількість наукових праць вітчизняних авторів: Базилінська О.Я., Бланк І.О., Ковальов В.В., Мних Є.В., Подольська В. О., Савицька Г.В., Шеремет А.Д., Ярш О.В. та інших економістів.

Важливість даного напрямку досліджень пов'язана із необхідністю оптимізації грошових потоків вітчизняних підприємств, забезпеченню стабільної діяльності та фінансової стійкості господарюючих суб'єктів.

Грошовий потік – це динамічний показник, який характеризує постійний рух грошових коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства і пов'язаний з надходженням (вхідні грошові потоки) та його витрачанням (вихідні грошові потоки) грошових коштів та їх цільовою спрямованістю.

Дослідження діяльності з позиції охоплення грошовими потоками всіх напрямів та аспектів роботи суб'єкта господарювання має надзвичайно важливе значення для його стабільного та результативного функціонування, що обумовлює широкий спектр критеріїв класифікації грошових потоків.

Необхідно відзначити, що вчені по-різному оцінюють необхідність і значимість систематизації грошових потоків за певною класифікаційною ознакою. Так, наприклад, Бланк І.О. [1, с. 469] у своїх публікаціях виділяє найбільшу кількість подібних ознак (дев'ятнадцять), включаючи деякі нестандартні критерії, які не зустрічаються в роботах інших авторів [2, с. 90].

Проведені дослідження дозволили встановити, що найбільшу роль в інформаційному забезпеченні аналізу грошових потоків відіграє внутрішня інформація, до якої належать: управлінська, фінансова та статистична звітності, законодавча, нормативно-довідкова, планова, договірна, технологічна, організаційно-управлінська, фактографічна [4, с. 233].

З метою удосконалення організації і методики планування грошових потоків для забезпечення виконання головних цілей підприємства необхідно чітко визначитись з основними етапами проведення аналізу грошових потоків. Основні етапи проведення аналізу грошових потоків зображені у табл. 1.

Таблиця 1 – Етапи аналізу грошових потоків підприємства [3, с. 132]

№ з/п	Основний зміст аналізу	Етапи аналізу
1	Аналіз показників оцінки ліквідності підприємства	Порівняння грошових коштів за активом, згрупованих за ступенем зниження їх ліквідності із зобов'язаннями за пасивом, що об'єднані по термінах їх погашення (в порядку зростання термінів сплати). Розрахунок коефіцієнтів абсолютної, швидкої, поточної ліквідностей.
2	Аналіз статей Звіту про рух грошових коштів	Вивчення обсягу, структури і динаміки:
		– вихідного і вхідного ГП;
		– грошових потоків від операційної, інвестиційної і фінансової діяльності;
		– чистого ГП
3	Аналіз оборотності дебіторської та кредиторської заборгованостей	Розрахунок оборотності дебіторської заборгованості, середнього періоду обороту дебіторської заборгованості, коефіцієнту співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованостей
4	Аналіз показників, що характеризують ГП	Розрахунок:
		– коефіцієнта ліквідності ГП;
		– коефіцієнта участі ГП і їх еквівалентів в оборотних активах;
		– кількість оборотів оборотних активів;
		– середнього періоду обороту оборотних активів;
		– кількості оборотів ГП і їх еквівалентів;
		– коефіцієнта кореляції позитивного та від'ємного ГП;
		– коефіцієнта ефективності ГП в досліджуваному періоді;
		– коефіцієнта якості чистого ГП;
		– коефіцієнта достатності і реінвестування чистого ГП.
5	Узагальнення аналітичної інформації та надання рекомендацій з оптимізації грошових потоків підприємства	

Під час аналізу грошових потоків підприємства використовуються формалізовані (методи ланцюгових підстановок, арифметичних різниць, балансовий, виокремлення ізольованого впливу факторів, відсоткових чисел, диференційний, логарифмічний, інтегральний, простих і складних відсотків, дисконтування) та неформалізовані (методи експертних оцінок і сценаріїв, психологічні, морфологічні, порівняльні, побудови системи показників, побудови системи аналітичних таблиць) методичні прийоми [5, с. 132].

Заслуговує на особливу увагу здійснення коефіцієнтного аналізу грошових потоків, результати якого дають можливість оцінити достатність грошового потоку та виявити резерви оптимізації грошових потоків для цілей їх планування. Результати коефіцієнтного аналізу грошових потоків підприємства за певні проміжки часу є базою для визначення ефективності і якості планування грошових потоків підприємства, а отже, значущість коефіцієнтного аналізу грошових потоків з метою їх планування набуває ще більш чітко вираженого характеру. У контексті аналізу грошових потоків виділяють такі групи коефіцієнтів:

- показники якості грошових потоків підприємства;
- показники результативності використання грошових коштів;
- показники ліквідності та платоспроможності, що розраховуються на базі грошових коштів підприємства.

Велика кількість показників та коефіцієнтів, яких на сьогоднішній день виділяють більше 30, що використовуються під час аналізу грошового потоку, ускладнює процес отримання повної та коректної інформації для прийняття відповідних управлінських рішень.

Інформаційні джерела:

1. Бланк И.А. Финансовый менеджмент: Учебный курс / И.А. Бланк. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: Ника-Центр, Эльга, 2004. – 656 с.

2. Заремба Є.М. Грошові потоки підприємства: сутність і класифікація / Є.М. Заремба // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. – 2012. – Вип. 2 (23). – С. 87–92.

3. Яшишена В.В., Сисоєва І. М. Методика проведення аналізу грошових потоків підприємств / Інноваційна економіка. – 2012. – № 2 (28). – С. 131-139 с.

4. Кошельок Г. В. Інформаційне забезпечення аналізу грошових потоків підприємства / Г. В. Кошельок // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2014. - Вип. 3. – С. 232-239. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsed_2014_3_37.

5. Федішин М. П. Методичні аспекти аналізу грошових потоків підприємств для цілей планування / М. П. Федішин // Економічний аналіз. – 2016. – Том 25. – № 2. – С.132-138.